

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

หนังสือพิมพ์จัดเป็นสื่อที่ถือกำเนิดขึ้นเป็นประเภทแรกในบรรดาสื่อมวลชนทั้งหมด
อุบัติการณ์แห่งหนังสือพิมพ์นั้นเริ่มจากที่ วังซี (Wang Chieh) ชาวจีนที่ได้คิดพิมพ์หนังสือ
จากเครื่องพิมพ์ชนิดบล็อก เมื่อ 868 ปีก่อนคริสตกาล ซึ่งนับว่าเป็นหนังสือที่เก่าแก่ที่สุดในโลก
ต่อมาในปี ค.ศ.1045 ปีเซ็ง (Pi Sheng) ชาวจีนอีกเช่นกัน ได้ประดิษฐ์เครื่องพิมพ์
ชนิดหมุน (Movable Type) และอีกประมาณ 400 ปีต่อมา คือ ในปี ค.ศ.1440 โจฮาน
กูเทินเบิร์ก (Johann Gutenberg) จึงนำเครื่องพิมพ์ชนิดหมุนซึ่งได้รับการปรับปรุงใหม่ไป
เผยแพร่ในยุโรป และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านวิชาการในเวลาต่อมาอย่างมากมา
รวมถึงหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นสื่อในการแจ้งข่าวสารด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน (สุกัญญา ตีระวนิช,
2520) หนังสือพิมพ์ได้กลายเป็นสื่อที่มีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกสังคม แม้ว่าในระยะ
เวลาต่อมา สื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์ซึ่งได้ถือกำเนิดต่อมาเป็นลำดับ และสามารถดึงความสนใจ
จากคนได้มาก แต่หนังสือพิมพ์ก็ยังคงเป็นสื่อนำข่าวสารที่มีความสำคัญในสาขาศาประชาชน

สำหรับพัฒนาการของสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย นับเป็นเวลาประมาณ 150 ปีแล้ว
ตั้งแต่หนังสือพิมพ์ฉบับแรก "บางกอกเรคอร์เดอร์" ถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทยโดยการริเริ่มของ
มิชชันนารีอเมริกัน จากอดีตที่หนังสือพิมพ์ยังไม่ได้ได้รับความนิยมจากประชาชนสู่ปัจจุบันที่หนังสือพิมพ์
กลายเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันและเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่หารายได้ให้กับผู้ประกอบการ
ในแต่ละปีจำนวนไม่น้อย แต่กว่าที่ธุรกิจหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยจะก้าวมาถึงจุดนี้ได้นั้นก็ต้อง
ผ่านช่วงวิกฤตหลายต่อหลายครั้ง ไม่ว่าจะหนังสือพิมพ์จำนวนหลายฉบับต้องปิดกิจการไปอย่างน่า

เสียดาย สาเหตุมาจากอำนาจทางการเมืองที่ไม่เอื้อต่อเสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพด้านนี้ ตลอดจนปัญหาการขาดทุน เพราะฉะนั้นหนังสือพิมพ์ในอดีตจึงเกิดขึ้นและดับลงอยู่ตลอดเวลา ฯลฯ

กล่าวสำหรับวิวัฒนาการของในประเทศไทยนั้น ในระยะแรกเริ่มของหนังสือพิมพ์ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 จนถึงกลางสมัยรัชกาลที่ 4 กิจกรรมหนังสือพิมพ์ตกอยู่ในมือของชาวตะวันตก แต่หนังสือพิมพ์ทั้งหลายมีอายุสั้น เครื่องสะท้อนความไม่สำเร็จของหนังสือพิมพ์สิ่งหนึ่งเนื่องมาจากปัจจัยทางสังคมขณะนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาทางการศึกษา ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่รู้หนังสือและไม่ตระหนักที่จะหาความรู้ใส่ตน สภาพทางการศึกษาซึ่งจำกัดแคบอยู่เฉพาะในหมู่ชนชั้นสูงมากกว่าสามัญชน (สฤฎญา ตีระวนิช , 2528) เพราะฉะนั้นการหนังสือพิมพ์จึงเป็นประดิษฐ์กรรมใหม่มากสำหรับคนไทยและสังคมไทย

"บางกอกเรคคอร์ดเดอร์" (Bangkok Recorder) เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับแรกในไทยออกโดยหมอแคน บีช บริดเจสท์ มิชชันนารีอเมริกัน ออกเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2487 มีราคาขายฉบับละ 2 สลึง ออกมาได้เพียงปีเศษ ๆ ก็เลิกไป สมาชิกของบางกอกเรคคอร์ดเดอร์มีเพียง 35 คนเท่านั้น ในจำนวนนี้เป็นเจ้านายในวังและขุนนาง 33 คน อีก 2 คนเป็นสามัญชน แม้ว่าหมอบริดเจสท์จะพยายามฟื้นฟูบางกอกเรคคอร์ดเดอร์ขึ้นใหม่อีกครั้งใน พ.ศ. 2408 แต่ก็ดำเนินกิจการต่อไปได้อีกเพียง 2 ปี ก็ต้องปิดตัวเองอีกครั้ง สาเหตุของการเลิกเล่มนั้นเนื่องมาจากขาดทุน รายได้จากจำนวนคนอ่านที่น้อยมากไม่สามารถคุ้มทุนกิจการหนังสือพิมพ์ให้อยู่รอดได้ เพราะสังคมขณะนั้นยังไม่พร้อมด้านการศึกษาดังที่ได้กล่าวแล้ว (สฤฎญา ตีระวนิช , 2528)

ในสมัยปลายรัชกาลที่ 5 ถึงรัชกาลที่ 7 กิจกรรมหนังสือพิมพ์ราชวันภาษาไทยมีความเจริญก้าวหน้าขึ้นมาก เจ้าของและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เปลี่ยนแปลงจากเจ้านายเป็นประชาชนธรรมดา นอกจากการศึกษาที่ขยายตัวมากขึ้นจนเป็นผลให้วงการหนังสือพิมพ์เจริญก้าวหน้าขึ้นแล้ว ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจก็มีส่วนสำคัญมากเช่นกัน ในยุคนี้ไทยได้มีการติดต่อกับต่างประเทศอย่างจริงจัง ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารการด้ามากขึ้น การผลิตและการค้าจึงขยายตัวตามไปด้วย ทำให้ประชาชนมีรายได้ดีขึ้น ความต้องการที่จะได้รับข่าวสารและความสามารถใน

การอุดหนุนหนังสือพิมพ์จึงมีเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งส่งเสริมให้กิจการของหนังสือพิมพ์แพร่หลาย และเน้นหนักไปในทางโฆษณาไม่ใช้น้อย โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ในรัชกาลที่ 6 นั้น มีจุดประสงค์เพื่อการค้ามากขึ้น เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จึงเป็นประเภทโฆษณา และประกาศแจ้งความ การที่มีโฆษณามากแสดงว่าการค้าในสมัยนั้นเจริญก้าวหน้าขึ้น และเห็นประโยชน์ของการโฆษณาสินค้าในหน้าหนังสือพิมพ์แล้ว นั่นก็ย่อมหมายความว่าคนอ่านหนังสือพิมพ์เพิ่มจำนวนมากขึ้น (สุภาพรรณ บุญสะอาด , 2517) จึงกล่าวได้ว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจได้ส่งผลให้ในสมัยรัชกาลที่ 6 เป็นยุคทองของการหนังสือพิมพ์ไทย

ในช่วงที่ประเทศไทยได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นแบบประชาธิปไตยแล้ว ปรากฏว่ามีความแตกแยกในเรื่องอุดมการณ์และผลประโยชน์ มีทั้งฝ่ายนิยมพระมหากษัตริย์ ฝ่ายประชาธิปไตย ฝ่ายแสงอำนาจ ฯลฯ สิทธิเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ถูกคุกคามอย่างมาก เพราะความไม่แน่นอนของเหตุการณ์บ้านเมืองและความมีปัญญาไม่ลงตัวภายในคณะราษฎรเองได้ส่งผลให้เกิดการเข้ามาก้าวท้าวหนังสือพิมพ์ (สุกัญญา ตีระวนิช , 2526)

นโยบายของพระยามโนปกรณนิติธาดา ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองคนแรก มีการสั่งห้ามหนังสือพิมพ์ทุกฉบับลงข่าวอันเป็นการเสื่อมเสียแก่ราชวงศ์ และตั้งกรมโฆษณาการขึ้นเพื่อกลับกรองข่าวของรัฐบาลที่จะปรากฏแก่สาธารณชน นโยบายดังกล่าวทำให้หนังสือพิมพ์ถูกลงโทษเป็นจำนวนมาก ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2475 ถึง พ.ศ. 2477 มีหนังสือพิมพ์ถูกสั่งปิดถึง 24 ฉบับ นอกจากนี้ยังมีหนังสือพิมพ์ถูกยึดใบอนุญาต 32 คน ผลของการควบคุมดังกล่าวนี้ ทำให้หนังสือพิมพ์ต้องเบนความสนใจไปยังเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองเพื่อความปลอดภัย (สุกัญญา ตีระวนิช , 2526)

เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อหนังสือพิมพ์อย่างมากอีกเหตุการณ์หนึ่ง คือ การออกพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 ซึ่งเป็นการเพิ่มอำนาจแก่อธิบดีกรมตำรวจ และพนักงาน

การพิมพ์เพิ่มขึ้น ทำให้ความอยู่รอดของหนังสือพิมพ์ตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขทางการเมืองและอิทธิพล
กรมตำรวจตั้งแต่นั้นมา

นอกจากนั้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา ในช่วงที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ อยู่ในอำนาจ
หนังสือพิมพ์ถูกคุกคามมากขึ้น มีนโยบายไม่อนุญาตให้มีการเปิดหนังสือพิมพ์ใหม่เลย จนถึงกับทำให้
การซื้อขายหัวหนังสือพิมพ์กันในราคาแพง ก็ยังทำให้ผู้ที่มีเงินทุนอยู่เพียงเล็กน้อยไม่สามารถ
เป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ได้ และยังทำให้จำนวนหนังสือพิมพ์มีอยู่ค่อนข้างน้อย เข้าลักษณะของการ
ผูกขาดไปโดยปริยาย (สักกัญญา ตีระวนิช , 2526) กล่าวโดยสรุปคือ ตั้งแต่เปลี่ยน
แปลงการปกครอง ปัจจัยทางการเมืองได้ส่งผลกระทบต่อหนังสือพิมพ์อย่างหิวโหว่าที่สุด เป็น
อุปสรรคต่อความเจริญก้าวหน้าและความอยู่รอดของหนังสือพิมพ์

การเปลี่ยนแปลงของหนังสือพิมพ์ครั้งสำคัญที่สุด ก็คือช่วงหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ.
2516 ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อวงการหนังสือพิมพ์ และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากมาย
ทั้งในแง่เนื้อหาและรูปแบบ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ได้แก่ การที่สามารถออกหนังสือพิมพ์ได้ง่าย
กว่าเดิม มีนักลงทุนสนใจในกิจการหนังสือพิมพ์มากขึ้น เป็นผลให้หนังสือพิมพ์เพิ่มจำนวนฉบับออกสู่
ตลาดมากมาย เนื่องจากว่ารัฐบาลเปิดโอกาสให้แก่เอกชนอย่างเต็มที่ในการขอเปิดหนังสือพิมพ์
เพียงแต่ยื่นขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ตามกฎหมาย ดังนั้น หนังสือพิมพ์ในยุคนั้นจึงมีออก
มามากถึงประมาณ 80 ฉบับ แต่จำนวนดังกล่าวก็ยังคงเป็นสัดส่วนที่น้อยมากเพียงประมาณ 10 %
เท่านั้นเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนใบอนุญาตจริงที่มีการขอไป (สักกัญญา ตีระวนิช , 2526)
ทางด้านประชาชนก็มีกำลังซื้อหนังสือพิมพ์สูงขึ้น ในขณะที่ค่าใช้จ่ายในการผลิตหนังสือพิมพ์สูงขึ้น
ตามภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป หนังสือพิมพ์จึงต้องเกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้ามากขึ้น ตลอดจน
การเติบโตของธุรกิจหนังสือพิมพ์เอง ก็ทำให้รูปแบบของหนังสือพิมพ์พัฒนาทันสมัยยิ่งขึ้น ทั้งเทคนิค
การผลิตไปจนถึงระบบงาน การตลาดและวิธีการทางพาณิชย์ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อ
ความอยู่รอดของหนังสือพิมพ์อย่างสูง นอกจากนั้น ระบบการแข่งขันก็มีส่วนผลักดันให้การผลิต
หนังสือพิมพ์เริ่มเปลี่ยนแปลงเป็นอุตสาหกรรมที่ละน้อย และเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เงินทุนจำนวน

มหาศาล นับวันเงินลงทุนในการทำหนังสือพิมพ์ก็จะสูงขึ้นทุกที กล่าวได้ว่าช่วงนี้เป็นช่วงที่พลังทางเศรษฐกิจมีส่วนกำหนดทิศทางของหนังสือพิมพ์อย่างชัดเจนที่สุด (บุญรักษ์ บุญทะเขตมาลา , 2534)

ในปัจจุบัน หนังสือพิมพ์มีการดำเนินงานในลักษณะของธุรกิจ ส่วนใหญ่ดำเนินการโดยเอกชนในรูปแบบของบริษัทจำกัดหรือหุ้นส่วนบุคคล การผลิตหนังสือพิมพ์มีลักษณะเป็นอุตสาหกรรม มีการแข่งขันความก้าวหน้าทางด้านเทคนิคการพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์และการดำเนินงานสมัยใหม่ การขยายการลงทุนส่วนใหญ่อยู่ที่ค่าใช้จ่ายทางด้านกรพิมพ์ เช่น การซื้อแท่นพิมพ์ที่ทันสมัย การปลูกสร้างอาคาร เป็นต้น (สถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย , 2529) ดังนั้น ปัญหาต้นทุนการผลิต ปัญหาการขาด ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาสำคัญทางด้านกรตลาดของหนังสือพิมพ์

การขยายตัวของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์เป็นปรากฏการณ์ที่เห็นได้ชัดในยุคปัจจุบัน ซึ่งก้าวเข้าสู่ยุคสารสนเทศ (Information Society) ในช่วง 10 ปีมานี้ วงการหนังสือพิมพ์ไทยมีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงไปอย่างกว้างขวาง จากที่ได้กล่าวข้างต้นว่า สื่อหนังสือพิมพ์เป็นระบบย่อยซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กับโครงสร้างใหญ่คือสังคม ดังนั้น หนังสือพิมพ์จึงจำเป็นต้องปรับตัวอันเนื่องมาจากสภาพการเมืองและเศรษฐกิจในประเทศ ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้าในอัตราที่สูง ส่งผลให้ธุรกิจแขนงต่าง ๆ ขยายตัวอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ธุรกิจหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีการแข่งขันสูงขึ้น นอกจากนั้น บรรยากาศทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ ระบบสื่อสารผ่านดาวเทียม เคเบิลใยแก้วนำแสง อีกทั้งระดับการศึกษาของคนในสังคมมีสูงขึ้น มีความต้องการข้อมูลข่าวสารที่จับใจเพื่อประกอบการตัดสินใจมากขึ้น ทั้งหมดนี้จะเป็นสิ่งที่ผลักดันให้สังคมก้าวเข้าสู่ยุคข่าวสารและส่งผลให้หนังสือพิมพ์ต้องเร่งขยายตัวเพื่อตอบรับกับสังคมยุคใหม่ นอกจากนั้น ความกดดันจากการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ทั้งการแข่งขันกันระหว่างสื่อ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ เคเบิล รวมถึงการสื่อสารข้ามชาติ และการแข่งขันระหว่างหนังสือพิมพ์ด้วยกันเอง ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้อุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ต้องปฏิวัติตัวเองครั้งใหญ่ อาจจะต้องปรับตัวทั้งในระดับโครงสร้างและนโยบาย เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมสู่สังคมข่าวสาร

จากปรากฏการณ์ทางสื่อมวลชนในยุคปัจจุบันดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ในการศึกษาคั้งนี้จึงได้กำหนดที่จะศึกษาพัฒนาการของอุตสาหกรรมสื่อมวลชน รวมถึงการคาดการณ์ถึงทิศทางการปรับตัวของอุตสาหกรรมด้านนี้ในอนาคต เพราะอนาคตอันใกล้นี้สภาพสังคมไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมข่าวสาร อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากการขยายตัวของทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา และเทคโนโลยี ทำให้คนเกิดความต้องการข่าวสารอย่างมากมา (อนุช อภาภิรม, 2534) ช่วงทศวรรษหน้าที่กำลังจะมาถึงนี้ หนังสือพิมพ์จะต้องปรับทิศทางและนโยบายเพื่อให้รับกับสังคมข่าวสาร ซึ่งในการศึกษาเพื่อพัฒนาการและแนวโน้มของอุตสาหกรรมสื่อมวลชน ผู้วิจัยได้เลือกศึกษากรณีเฉพาะเดอะเนชั่นกรุ๊ป ซึ่งผลิตหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นสู่สายตาประชาชนมาเกือบ 24 ปีแล้ว อันเป็นระยะเวลาที่ยาวนานพอที่จะเห็นพัฒนาการได้อย่างชัดเจน

สำหรับความเป็นมาของเดอะเนชั่นกรุ๊ปนั้น เริ่มจากการออกหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษรายวันฉบับหนึ่ง เพื่อต่อต้านการผูกขาดหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษในเมืองไทย ซึ่งขณะนั้นในสังคมไทยมีหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษเพียงฉบับเดียวคือบางกอกโพสต์ที่ครองกลุ่มผู้อ่านมานานแล้ว ฉะนั้นหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นจึงถือกำเนิดขึ้นพร้อม ๆ กับปัญหาที่ต้องฟันฝ่าอุปสรรค จากความไม่พร้อมอันเนื่องมาจากปัญหาทั้งหลาย มาถึงวันนี้เดอะเนชั่นกรุ๊ปไม่เพียงแต่พัฒนาให้หนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นเป็นที่ยอมรับของประชาชนเท่านั้น แต่ยังสามารถพัฒนาการดำเนินธุรกิจออกไปมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มปริมาณสิ่งพิมพ์ การขยายขอบข่ายงานไปสู่สื่ออื่น ๆ นอกเหนือไปจากสิ่งพิมพ์ จนกล่าวได้ว่าเดอะเนชั่นกรุ๊ปได้ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับข่าวสารจนเกือบครบวงจรแล้ว ดังนั้น เดอะเนชั่นกรุ๊ปจึงเป็นกลุ่มสิ่งพิมพ์ที่มีศักยภาพในการขยายตัวอย่างโดดเด่นที่สุดกลุ่มหนึ่งในช่วงทศวรรษนี้

ในอนาคตสังคมกำลังเปลี่ยนจากสังคมอุตสาหกรรมไปสู่ยุคสังคมข่าวสาร เทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้งนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้อุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์โดยทั่วไปต้องเร่งปรับตัวว่าจะเดินไปในทิศทางใด และในขณะนี้ เดอะเนชั่นกรุ๊ปก็มีความพร้อมและศักยภาพในการปรับตัวเพื่อสอดคล้องกับสังคมยุคใหม่นี้แล้ว

ปัญหานำวิจัย

1. ลักษณะการเติบโตของธุรกิจในเครือเดอะเนชั่นกรุ๊ปเป็นอย่างไร
2. เดอะเนชั่นกรุ๊ปมีลักษณะโครงสร้างการบริหารและนโยบาย รวมทั้งการจัดรูปองค์กรอย่างไร
3. ปัจจัยใดบ้างที่ผลักดันให้เดอะเนชั่นกรุ๊ปดำเนินการขยายสู่ธุรกิจด้านอื่น ๆ
4. เดอะเนชั่นกรุ๊ปได้รับประโยชน์จากการขยายตัวไปสู่ธุรกิจอื่น ๆ อย่างไรบ้าง
5. ในอนาคตข้างหน้า อุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์จะพัฒนาต่อไปในทิศทางใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงภาพรวมของลักษณะการเติบโตของธุรกิจในเครือเดอะเนชั่นกรุ๊ป
2. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างการบริหาร และนโยบาย รวมทั้งการจัดรูปองค์กรของเดอะเนชั่นกรุ๊ป
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ผลักดันให้เดอะเนชั่นกรุ๊ปดำเนินการขยายธุรกิจสาขาอื่น ๆ
4. เพื่อวิเคราะห์ถึงประโยชน์ที่เดอะเนชั่นกรุ๊ปได้รับจากการขยายตัวของธุรกิจแต่ละประเภท
5. เพื่อคาดการณ์ถึงทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ในอนาคต

ข้อตกลงเบื้องต้น

บริษัท เนชั่น ทัพลีซิ่ง กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้ประกอบการอุตสาหกรรมด้านสื่อสิ่งพิมพ์ จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนไปตามปัจจัยทางเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีของบริษัทดังคมไทย

ข้อสันนิษฐานในการวิจัย

1. การขยายตัวของเดอะเนชั่นเกิดจากความกดดันด้านการแข่งขันในตลาดที่มีมากขึ้น และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแง่ของระดับการศึกษาและความต้องการข่าวสารสูงขึ้นทุกขณะ ตลอดจนเทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่เจริญก้าวหน้า
2. การขยายตัวที่เดอะเนชั่นดำเนินการนั้นช่วยเพิ่มรายได้ หรือกำไรให้กับบริษัท
3. สาเหตุส่วนหนึ่งของการขยายตัวทางธุรกิจของเดอะเนชั่นกรุปเป็นผลมาจากการเข้าระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งทุนเป็นตัวกำหนดให้หนังสือพิมพ์ต้องขยายตัว

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะธุรกิจในเครือของเดอะเนชั่น ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ เดอะเนชั่นเปิดกิจการในปี พ.ศ. 2514 จนถึงสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538

นิยามศัพท์เฉพาะ

พัฒนาการ	หมายถึง	การเปลี่ยนแปลงของเดอะเนชั่นกรุปที่ดำเนินอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อันเป็นการเปลี่ยนหรือเคลื่อนไหวไปตามสภาพสังคม สำหรับพัฒนาการของเดอะเนชั่นกรุป สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ยุค ได้แก่ ยุคก่อตั้งบริษัท ยุคหลัง 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 และยุคเข้าตลาดหุ้น
----------	---------	--

แนวโน้มน	หมายถึง	ทิศทางการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ทั้งระบบตั้งแต่ตัวเนื้อหาจนถึงองค์กรหนังสือพิมพ์ ที่ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการและผู้อยู่ในวงการหนังสือพิมพ์คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยอาศัยกรอบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี เป็นสำคัญ
อุตสาหกรรม	หมายถึง	การผลิตสิ่งของเพื่อให้เป็นสินค้า และได้รับผลประโยชน์เป็นกำไรตอบแทน อีกทั้งเป็นการประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ที่ต้องใช้แรงงานและทุนในการดำเนินการมาก
หนังสือพิมพ์	หมายถึง	สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่งที่ออกตามเวลาที่กำหนด และตีพิมพ์ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ ๆ ให้กับผู้อ่าน นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ยังมีสถานะเป็นสินค้าอย่างหนึ่งที่จะต้องขายให้ได้ และต้องทำกำไรให้กับผู้ประกอบการด้วย พร้อม ๆ กับการทำหน้าที่ประหนึ่งสถาบันสาธารณะควบคู่กันไปด้วย
บริษัทธุรกิจสื่อ	หมายถึง	การรวมกันของกลุ่มบุคคลเพื่อประกอบกิจการเกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ อันได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ ซึ่งถือเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเพื่อแสวงหากำไรเป็นหลัก นอกจากนี้ บริษัทธุรกิจสื่อที่ดีควรมีวัตถุประสงค์อื่นควบคู่กันไปด้วย เช่น ให้ธุรกิจของตนเป็นประโยชน์ต่อประชาชน เศรษฐกิจ สังคม และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งยังต้องการความเป็นเลิศในด้านการบริหารเพื่อเป็นที่ยอมรับของสังคม

- ปัจจัย หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาท และผลกระทบต่อพัฒนาการของหนังสือพิมพ์ ปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ ปัจจัยทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี
- เดอะเนชั่นกรุ๊ป หมายถึง บริษัท เนชั่น พับลิชซิง กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ซึ่งประกอบธุรกิจการพิมพ์ โดยแบ่งออกเป็นผู้พิมพ์ และผู้จัดจำหน่ายสิ่งพิมพ์ทั้งหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร อันได้แก่ เดอะเนชั่น กรุงเทพธุรกิจ เนชั่นสุดสัปดาห์ เนชั่นจูเนียร์ อีกทั้งขยายไปสู่ธุรกิจสาขาอื่น ๆ ได้แก่ ศูนย์บริการสารสนเทศ การผลิตรายการวิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น ทั้งนี้โดยการจัดตั้งบริษัทในเครือขึ้น เพื่อรับผิดชอบในแต่ละธุรกิจที่ขยายนั้น ๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเสนอแนะแนวคิด และหลักในการดำเนินธุรกิจหนังสือพิมพ์ให้อยู่รอดได้ในตลาดที่เต็มไปด้วยคู่แข่งอัน
2. เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมสื่อมวลชนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น และสนองตอบต่อความต้องการของสังคมให้มากที่สุด
3. เพื่อสะท้อนภาพการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ในอนาคตได้ และเตรียมปรับตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในภาคนี้
4. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์สื่อมวลชนต่อไปในอนาคต